

HÅNDARBEJDE

Formålet med undervisningen i håndarbejde er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal endvidere blive i stand til at forstå samspillet mellem idé, planlægning og udførelse samt udvikle færdighed i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med idéudvikling og arbejdsprocesser.

Stk. 2.

Gennem udfordringer i designprocesser får eleverne mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement. Derved udvikler eleverne tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle samt erkende værdien ved æstetisk praktisk arbejde.

Stk. 3.

Gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres eleverne fortrolige med historisk og nutidig materiel kultur, samt områder som arbejdsmiljø, miljø- og ressourcebevidsthed. Eleverne udvikler endvidere kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog er bærende elementer i undervisningen.

Slutmål for faget håndarbejde (4-7. klasses trin)

Undervisningen ved Sydbornholms Privatskole skal lede frem mod at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder ved de tre centrale kundskabs og færdighedsområder.

Design og produkt

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forstå kreative designprocesser, hvori der indgår inspiration og ideer, planlægning, udførelse og evaluering
- udtrykke sig gennem skabende håndværksmæssigt arbejde
- fremstille produkter med udgangspunkt i egne ideer
- formgive med personligt præg
- bruge omverdenen som inspirationskilde
- bruge it og medier i arbejdsprocessen
- eksperimentere med materialer, teknikker, farver, form og funktion
- forholde sig til det færdige produkt ud fra en æstetisk, funktionel og kommunikativ synsvinkel
- sætte ord på designprocessen

Håndværksmæssige arbejdsområder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- formgive og fremstille tekstile produkter
- udnytte kendskab til andre relevante materialers anvendelsesmuligheder
- beherske et bredt udvalg af håndværksmæssige teknikker
- vælge hensigtsmæssige materialer, teknikker og arbejdsredskaber
- arbejde med komposition og farvelære
- kende relevante fagudtryk
- kende og efterleve sikkerheds- og sundhedskrav i undervisningen
- medtænke miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed i arbejdsprocessen.

Det samfundsmæssige og kulturelle indhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- give eksempler på håndværksmæssige produkters betydning som kommunikationsmiddel
- give eksempler på naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets formgivning, fremstilling og anvendelse af håndværksmæssige produkter og udtryk
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder
- vælge materialer ud fra overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed
- præsentere og formidle egne produkter i samspil med det omgivende samfund

Læseplan

SBP forudsætter at de tre centrale kundskabs- og færdighedsområder indgår på en varieret måde i undervisningen i (det obligatoriske forløb i) Krea-faget og ligeledes kan tilgodeses i den almindelige undervisning og temauger på skolen og andre arrangementer såsom skolefester ved afslutningen af det 6. klassetrin. Undervisningsplanen tilrettelægges af den enkelte lærer i deres årsplan. Dog vil et kørekort isymaskine være obligatorisk i faget , da SPS opfatter dette som en ret vigtig og anvendelig teknik at mestre for den enkelte elev i sit liv som voksen. Det efterfølgende bygger på FM i faget:

Design og produkt

Eleverne skal arbejde med at

- anvende forskellige former for inspirationskilder i designprocesser, fx det nære miljø, ekskursioner, internettet, litteratur og andre kulturers traditioner.

- undersøge og vurdere professionelt udformede produkter ligesåvel som de skal kunne præsentere egne produkter og beskrive processen
- udforme skitser og modeller til brug for arbejdsprocessen, afprøve og eksperimentere med forskellige former, farver, materialer, teknikker og funktionsmuligheder -eksperimentere med materialer og teknikker ud fra egne ideer og erfaringer
- dygtiggøre sig inden for designprocessernes delfaser
- overskue, planlægge og gennemføre arbejdsprocessen beskrive og evaluere designproces og produkt.

Håndværksmæssige område

Det centrale i dette område er, at eleverne opnår færdigheder i at bruge relevante teknikker, redskaber og maskiner ved bearbejdning af materialer. Gennem det praktiske arbejde udvikles elevernes faglige formåen, og de opnår stigende fortrolighed med fagets arbejdsmetoder og teknikker. Samtidig lærer eleverne at bruge de rigtige fagudtryk for redskaber, materialer og arbejds gange.

Eleverne lærer hensigtsmæssige arbejdsstillinger og arbejdsvaner og lærer at indrette og bruge arbejdsområderne i faglokalet i overensstemmelse hermed.

Eleverne skal kende og efterleve sikkerhedsmæssige forskrifter for værktøj og maskiner. Eleverne skal ligeledes lære om risiko ved arbejde med farlige stoffer og materialer samt regler forbortskaffelse.

Eleverne skal arbejde med at

- bearbejde forskellige typer materialer med relevant værktøj
- afprøve og vurdere forskellige materials muligheder og begrænsninger
- formgive og fremstille brugsting og beklædningsdele
- fremstille tekstile flader, fx filte-, maske- og bindeteknikker
- udføre forskellige dekorationsteknikker, fx stofmaling, applikation og maskin- og håndbroderi
- betjene arbejdsredskaber, maskiner og andre teknologiske hjælpemidler hensigtsmæssigt
- udvikle personlige håndværksmæssige færdigheder
- blive i stand til at overskue et arbejdsforløb
- opbygge og komponere rumlige former og flader
- undersøge farvers indbyrdes påvirkning og afprøve farvevalgets betydning for det personlige udtryk
- kende og anvende korrekte faglige benævnelser for værktøjer og materialer

Samfundsmæssige og kulturelle område

Det centrale ved det samfundsmæssige og kulturelle indhold er, at eleverne oplever glæde ved at arbejde med skabende håndværksmæssige processer og derigennem opnår forståelse for den manuelle kulturs betydning for samfundets udvikling. Eleverne skal

tilegne sig kundskaber om og færdigheder i at anvende såvel nutidige materialer og teknologier som traditionelle fremstillingsformer fra historiske perioder og andre kulturer.

Ressource- og miljøhensyn er vigtige aspekter i faget. Der lægges vægt på, at eleverne får forståelse for miljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed. Samspelet mellem det etiske og det æstetiske indgår i diskussioner og influerer på elevernes valg af materialer og fremstillingsformer.

Undervisningen omfatter forskellige former for formidling af elevernes og andres produkter gennem udstillinger eller anden form for præsentation. Museumsbesøg, udstillingsbesøg og samarbejde med lokale håndværkere og kunstnere kan inddrages.

Eleverne skal arbejde med at

- iagttage, vurdere og diskutere genstandes betydning som kommunikationsmiddel, der udtrykker stemninger, signalerer holdninger og normer
- opnå forståelse for, hvordan forskellige samfunds beherskelse af håndværk og skabertrang har sat sig spor i historien og påvirker vores dagligdag og vores fremtid
- opnå indsigt i naturgivne og kulturelle forhold, der har indflydelse på menneskets udformning, anvendelse og fremstilling af tekstiler og tekstile genstande
- undersøge materialers oprindelse, diskutere og vælge materialer ud fra etiske overvejelser om ressourceudnyttelse og bæredygtighed
- vælge fremgangsmåder i fremstillingsprocessen, der minimerer miljøbelastningen
- fremstille forskellige genstande med inspiration fra andre kulturer og historiske perioder - præsentere og formidle egne produkter, fx gennem udstillinger på eller uden for skolen, ved teaterforestillinger, på hjemmesider eller andet.